

ЖИВУТЬ В НАШІЙ ПАМ'ЯТІ І В НАУКОВИХ ЗДОБУТКАХ

1. Згадаймо і вшануймо отця Івана ШЕВЦІВА – Почесного наукового співробітника Відділення релігієзнавства ІФ НАН України в річницю відходу до зрештою омріяного ним буття

У світі мислячих людей, українських українців таких, як отець Шевців, не забувають, бо ж вони не вмирають, а продовжують знаходитися в стані наукового безсмертя.

Вітаючи два роки тому отця з його 85-річчям, науковці Інституту філософії ім. Г.С. Сковороди наголосили на його оригінальній причетності до наукового світу. Саме йому вдалося не лише зберегти, а й шляхом видруку для наукового вжитку та вивчення оприлюднити великий і утаємничений у Ватиканських архівах документальний масив з історії української діаспори, історії Греко-Католицької Церкви, до того ж не лише регіонально-австралійського, а й всеукраїнського рівня їх буття. Шевців у своїх книгах воскресив для пізнання і подальшого вжитку той пласт історії українського греко-католицизму, який інші з невисловлених, але зрозумілих мотивів обходять і в такий спосіб хочуть взагалі піддати його забуттю.

Праці отця Івана – це зразок історіографічного дослідження долі українського народу і його Церков. Дослідницьку лабораторію богослова відзначає об'єктивність, історизм, українська національність, відкритість, толерантність. Найбільше, що характеризувало отця, то це ПРАВДА і не боязь сказати її будь-кому. Він не був таким, про яких поет писав: «Проти вітру ніколи не пхався, але ж він нікуди і не йшов». Отець йшов, а з ним і та церковна спільнота, яку йому приходилося окромлювати і з якою працювати. Шевців не боявся сказати Папі Пію XII, що український нарід – то не «народ Росії», ректору Колегії в Римі, що українці є українці, а не якісь там «рутени» чи «руськіє», Ватиканській курії, що УГКЦ має право на статус Патріархату, а митрополит Йосиф Сліпий, побувши майже 20 років ув'язненим за свою вірність католицькій Церкві в Сталінські табори і ставши так «в'язнем Кремля», не повинен бути «в'язнем Ватикану». Отець відкрито казав тій же Східній Конгрегації, що підло і нечесно за спиною УГКЦ вести перемовини з Московським Патріархатом про її долю. Римській Курії потрібні були вірні їй підспівувачі-римчуки в таборі греко-католицького єпископату і кліру, хоч

діяла вона при цьому, як засвідчував Шевців, всупереч артикулам Берестейської унії 1596 року, а тому й неканонічно.

Відтак, отець Іван Шевців – герой-борець за Українську Церкву, за українство. Він не ховався в кущі, коли бачив, що свої єпископи разом з ватиканськими куріянтами глумляться над Ісповідником совісті мирополитом Йосифом. Саме завдяки таким, як він, ще не вмерла Україна і не вмере ніколи. Але такі не потрібні Ватикану. З петро-стасюківської волі отця при великих ще можливостях для священничої діяльності зробили емеритом із забороною священнослужити, працювати в архівах, писати книги. Це чимось нагадує царські заборони Тарасу Шевченку при відправленні його в Аральську пустелю. Відтак в такий спосіб Ватиканські чиновники вивели отця Івана з лав активних борців за Патріархат-Помісність УГКЦ, з учасників процесу збереження і духовного відродження українства. Наші спілкування з отцем в останні місяці і дні його земного буття дають підставу сказати, що зовнішні чинники знездоровили й скоротили роки його життя, сказати, що ще й нині серед греко-католицького єпископату є такі, які із зневагою згадують його.

А між тим, за широтою бачення проблем церковного життя і бажанням їх зреалізувати, отець Іван Шевців стовідсотково був гідний єпископського статусу, а не ті єпископи-римчуки з діаспори, які ледь не умертвили Греко-Католицьку Церкву. Лише приїзд із заслання Йосифа Сліпого і діяльність таких єпископів, як Іван Прашко, таких священників, як Іван Шевців, спасли УГКЦ від златинщення, воскресили і зберегли її українську східність. І це незважаючи тому, що вони зустріли у своїх намірах і діях активну протидію златинізовано-малоросів-єпископів типу Андрія Сапеляка, який навіть відмовився визнавати Йосифа Сліпого своїм патріархом, звинувачував його в якомусь насильстві тощо.

Науковий світ, чесне українство не забуде отця Івана Шевціва. Він хотів повернутися в українську землю своїм грішним тілом, навіть закупив для цього склеп на Личаківці у Львові, але потім передумав. Хто мене там у Львові знає, говорив мені, а тут, в Сіднеї, на мною вибороненому українському квадраті кладовища, кожний українець прийде і згадає: він мене хрестив, або він мене вінчав, чи ж він відспівував моїх батьків, а то він вчив мене тому, як жити на чужині українцем. І хоч далеко ми, отче, знаходимося від Вашої могилки, але й тут, у Вашій рідній Україні, ми згадуватимемо Вас у дні Вашої життєвої долі. Ви живите з нами і в нас! Певне ніхто із священників і навіть з єпископів УГКЦ не заслужив такої віддячної книги про нього, як Ви, отче Іване, а це моя: «Іван Шевців : життєпис українця християнина» (Київ, 2011. – 597 с.).

Професор Анатолій КОЛОДНИЙ

Основні праці Івана Шевціва:

- Порадник для священників Української Католическої Церкви. – Сідней, 1996.
- За єдність Церкви і народу. – Мельборн, 1973.
- Святі тайни в Українському обряді. – Сідней, 1982.
- Збірник: статті, доповіді, промови. – Львів, 1996.
- Хвилини духовного піднесення. – Львів, 1996.
- Відзначення ювілею 1000-ліття Хрещення Руси-України в Австралії. – Львів, 1997.
- Соборчики духовенства УГКЦ Церкви в Австралії. – Сідней, 1998 (с/а Дм.Сенів).
- Парафія св. Андрія в Сідней. – Сідней-Львів, 1999.
- З Богом та Україною в серці. – Львів, 2001.
- Християнська Україна. Вибрані твори. За ред. А.Колодного. – К., 2003.
- Збірник проповідей 1998-2005 рр. Укладач Дм. Сенів. – 2005.
- Власна церковна преса в Австралії. Причини до поселення українців в Австралії. Укладач Дм. Сенів. – Сідней, 2005.
- Opera Omnia. Том I. Укладач Дм.Сенів. – Сідней. 2006.
- Opera Omnia. Том II. Укладач Дм. Сенів. – Сідней, 2007.
- Україна-Рим-Лондон_Брадфорд-Сідней. Кореспонденція о. Івана Шевціва 1951-1999 років. – Львів, 1999.

Статті о. Івана Шевціва друкувалися в низці колективних монографій і наукових збірників Відділення релігієзнавства ІФ НАН України, кварталнику «Українське релігієзнавство», газетах і часописах «Патріярхат» (США-Україна), «Нива» (Італія), «Наша Церква» (Англія), «Визвольний шлях» (Англія). «Церква і життя» (Австралія), «Релігійна свобода» (Україна) та ін.

***

2. Велика втрата українських релігієзнавців

Коварна смерть, як наслідок автокатастрофи, забрала у січні ц.р. в українських релігієзнавців на 31-му році життя перспективного науковця, творчого дослідника, щирого нашого друга Наталію Сергіївну Гаврілову

Наталя навчалася Тернопільському педагогічному університеті. Вже тоді брала участь в роботі Літніх шкіл молодих релігієзнавців. Після закінчення в 2007 році аспірантури Інституту філософії ім. Г.С. Сковороди і успішного захисту кандидатської дисертації була залишена у Відділенні релігієзнавства на посаді молодшого наукового співробітника. Опісля, в 2011